

De grootste mammoet ooit levensecht in Historyland

CEES LABAN
CEES.LABAN@MARINEGEOLOGICALADVICE.NL

Op 24 mei onthulde de burgemeester Rehwinkel van Voorne aan Zee het levensechte exemplaar van een zuidelijke mammoet in museum Historyland. Een unieke gebeurtenis, want tot nu toe bestond er geen levensgroot model van deze mammoet.

De mammoet is door de kunstenaar Jim van Dijk uit het Brabantse Bergijk in zijn loods te Eersel gebouwd. Voor de bouw is maar liefst ruim duizend kilo staal, porschuim, polyester en epoxihars gebruikt. De zuidelijke mammoet bezat vermoedelijk vrijwel geen haar, maar toch heeft Van Dijk er handmatig 10.000 haren in 70 vierkante meter huid gestoken. Voor het transport van de ruim vier meter hoge mammoet naar Hellevoetsluis, moesten de poten en de enorme slagtanden worden afgezaagd en in de speciaal

voor de mammoet gebouwde loods van Historyland weer worden bevestigd. De heer Drs Arie van den Ban, de stichter van Historyland, heeft alles mogelijk gemaakt, met name om ook deze mammoet, de zuidelijke mammoet op de kaart te zetten.

Na de onthulling hield Dick Mol, die Jim van Dijk met wetenschappelijke aanwijzingen heeft geholpen de mammoet zo natuurgetrouw mogelijk te bouwen, een boeiende lezing over de mammoet. Zij bereikten een schouder-

AFBEELDING 1 BOVEN. | *De in delen gezaagde mammoet op transport naar Hellevoetsluis (Foto: Wim van Balen).*

hoogte van ruim vier meter en een gewicht van tien ton. Hun dagelijks voedsel bestond uit honderden kilo's aan takken en bladeren met daarnaast eveneens honderden liters water.

De zuidelijke mammoet is in 1825 aan de hand van een kies beschreven door de Italiaanse wetenschapper Fillippo Nesti. Nesti ontdekte dat de kies afweek van de uit de noordelijke streken bekende wolharige mammoet en gaf het dier de naam *Mammuthus meridionalis*, de zuidelijke mammoet.

De zuidelijkste vondst van een oer-mammoet is in het Zuid-Afrikaanse Kimberley gedaan, en in 1928 beschreven door de Amerikaan Henry Fairfield Osborn. Deze oer-mammoet is de stamvader van alle mammoeten en is vermoedelijk vijf miljoen jaar geleden ontstaan.

Gezien de kiezen waren het loofeters die, door veranderend klimaat waardoor het droger werd, in de loop van honderdduizenden jaren noordwaarts zijn getrokken. Dit is aangetoond door vondsten in grote delen van Europa en ook in

AFBEELDING 4. | Dit detail van de kop van de mammoet laat zien hoe levensecht het model is (Foto: Wim van Balen).

AFBEELDING 2. | Het levensechte model van de zuidelijke mammoet met links de kunstenaar Jim van Dijk en rechts Dick Mol (Foto: Wim van Balen).

AFBEELDING 3. | De indrukwekkende zuidelijke mammoet met op de achtergrond een deel van de kaart met de trekroute (Foto: Wim van Balen).

ons land. In de loods is aan de achterzijde een enorme kaart geplaatst waarvan de trekroute van de mammoet is af te leiden. De zijwanden laten prachtige schilderijen zien van het savannelandschap met families zuidelijke mammoeten die geleidelijk aan evolueren naar soorten die een steppelandschap hebben bewoond.

Aangekomen in Europa troffen de mammoeten minder loofbomen aan en bestond de vegetatie meer uit grassoorten die in een steppachtig landschap groeiden. Hierdoor evolueerden hun kiezen. Ze werden hoger, minder in het aantal lamellen of platen en werden slijtvaster door het veranderd menu van meer gras. Zo evolueerde de mammoet ongeveer een miljoen jaar geleden in een steppemammoet die langzamerhand een steeds dikkere vacht kreeg om in het droge, koudere klimaat te overleven. Vervolgens ontstond ongeveer 300.000 jaren geleden uit deze steppemammoet, de wolharige mammoet met haren van meer dan een meter lengte. Van deze mammoet zijn in ons talloze vondsten gedaan.

In ons land zijn de oudste vondsten van overblijfselen van de zuidelijke mammoet gedaan in het Laat-Pliocene/Vroeg-Pleistocene klei van Tegelen (Formatie van Waalre, Laagpakket van Tegelen). Daarnaast zijn er door vissers botten en kiezen van de bodem van de Oosterschelde en de Noordzeebodem gevist.

Historyland is van dinsdag tot en met zondag van 10.00 tot 17.00 uur geopend. Het adres is Ravenseweg 11c 3223 LM Hellevoetsluis. Voor meer informatie www.historyland.nl.

